

Undervisning der rykker på KUU

Udvikling af personlige kompetencer som selvkontrol,
selvtillid og selvværd

Geert Allerman
lektor
Nationalt Center for Erhvervspædagogik

19. november 2017

Udvikling af personlige kompetencer som selvkontrol, selvtillid og selvværd

- 1) Hvad er det? -
- 2) Hvad betyder det for læreprocesserne?
- 3) Hvordan kan vi påvirke deres udvikling?

NEUROLOGIEN

PÆDAGOGIKKEN

PSYKOLOGIEN

SOCIOLOGIEN

FILOSOFIEN

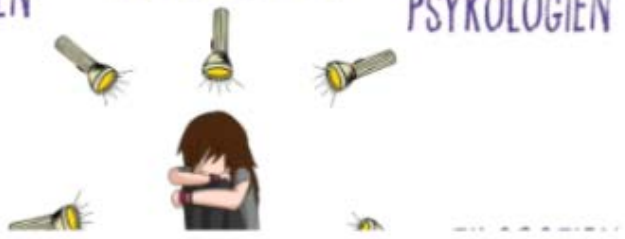

NEUROLOGIEN

PÆDAGOGIKKEN

PSYKOLOGIEN

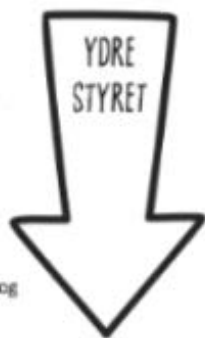
SOCIOLOGIEN

ed
i tilbage-
d,

iv
aktiv

g-
heder,
igethed og
onisme

SELVVÆRD

„et indre, rodfæstet værdsystem
i stand til at sætte klare og
sunde grænser for os selv og
i forhold til andre og at vurdere,
hvad der er godt og
skidt for vores liv.”

SELVTILLID

Selvtillid handler om hvad man tror sig i stand til.
Man kan godt have en god selvtillid og alligevel have
et lavt selvværd.

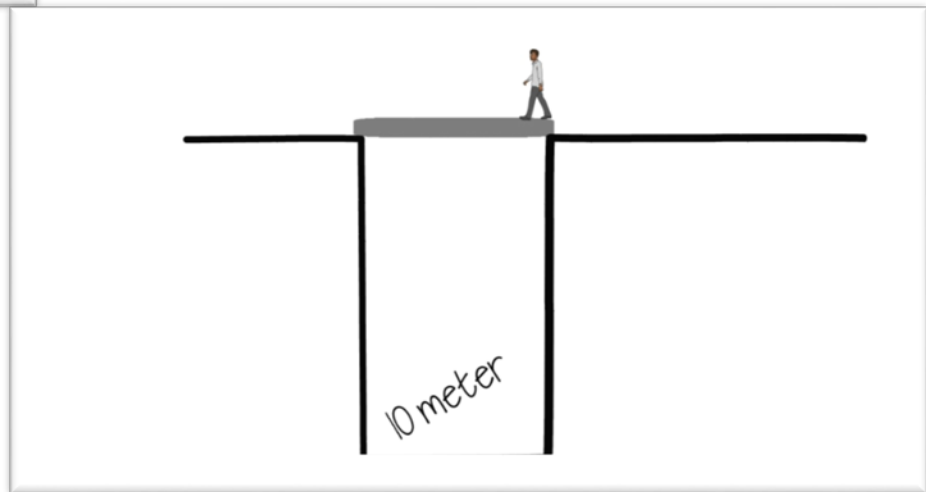
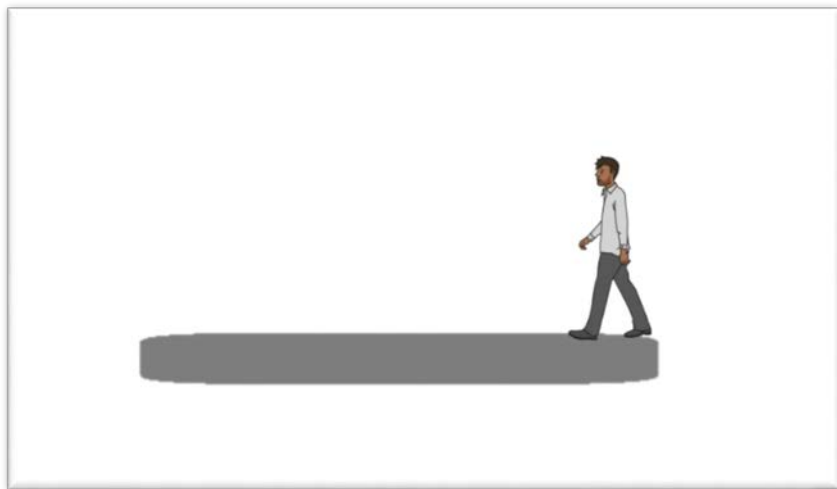
SELVTILLID

SELVKONTROL

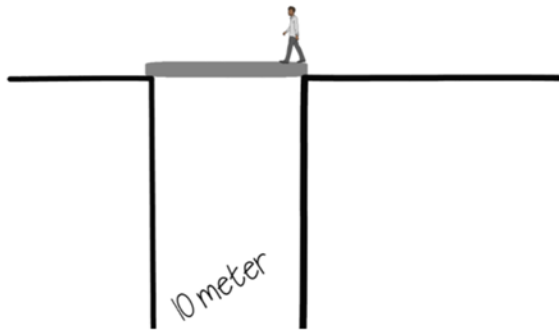
SELVBEHERSKELSE

SELVDISCIPLIN

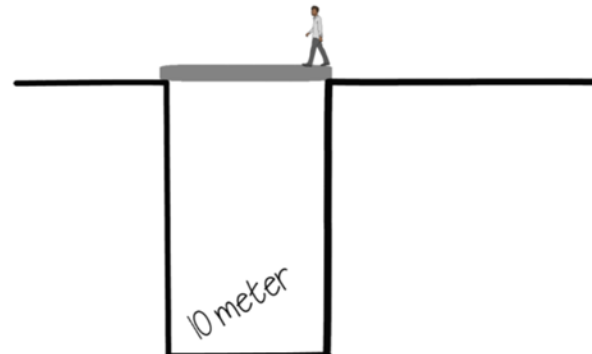
VILJE

KONSEKVENNS = RISIKO

KONSEKVENNS \neq RISIKO

Albert Bandura

Self-efficacy

” Oplevet self-efficacy defineres som personers vurdering af deres egne evne til at præstere på foreskrevne niveauer under aktiviteter, der har indflydelse på begivenheder, som påvirker deres liv. Overbevisninger om self-efficacy bestemmer individers føle- og tænkemåde, selvmotivation og adfærd....

Høj self-efficacy

vanskelige opgaver = udfordringer, der skal tages op

Stor interesse/engagement => opstiller udfordrende mål for sig selv og udfolder store anstrengelser for at opfylde dem.

Mislykkede forsøg => et forstærket engagement.

De genvinder hurtigt deres fornemmelse af efficacy oven på fiaskoer og fejltrin og tilskriver deres manglende succes en utilstrækkelig indsats eller en mangel på viden og færdigheder, som kan erhverves.

Lav self-efficacy

undgår vanskelige opgaver, som de betragter som personlige trusler

De har et lavt ambitionsniveau og forpligter sig kun i ringe grad over for de mål, de vælger at forfølge.

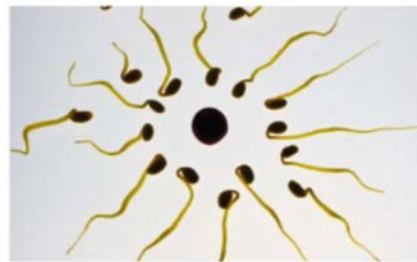
Mislykkede forsøg => de fortæber sig i spekulationer over deres egne mangler, de forhindringer, de eventuelt vil støde på...

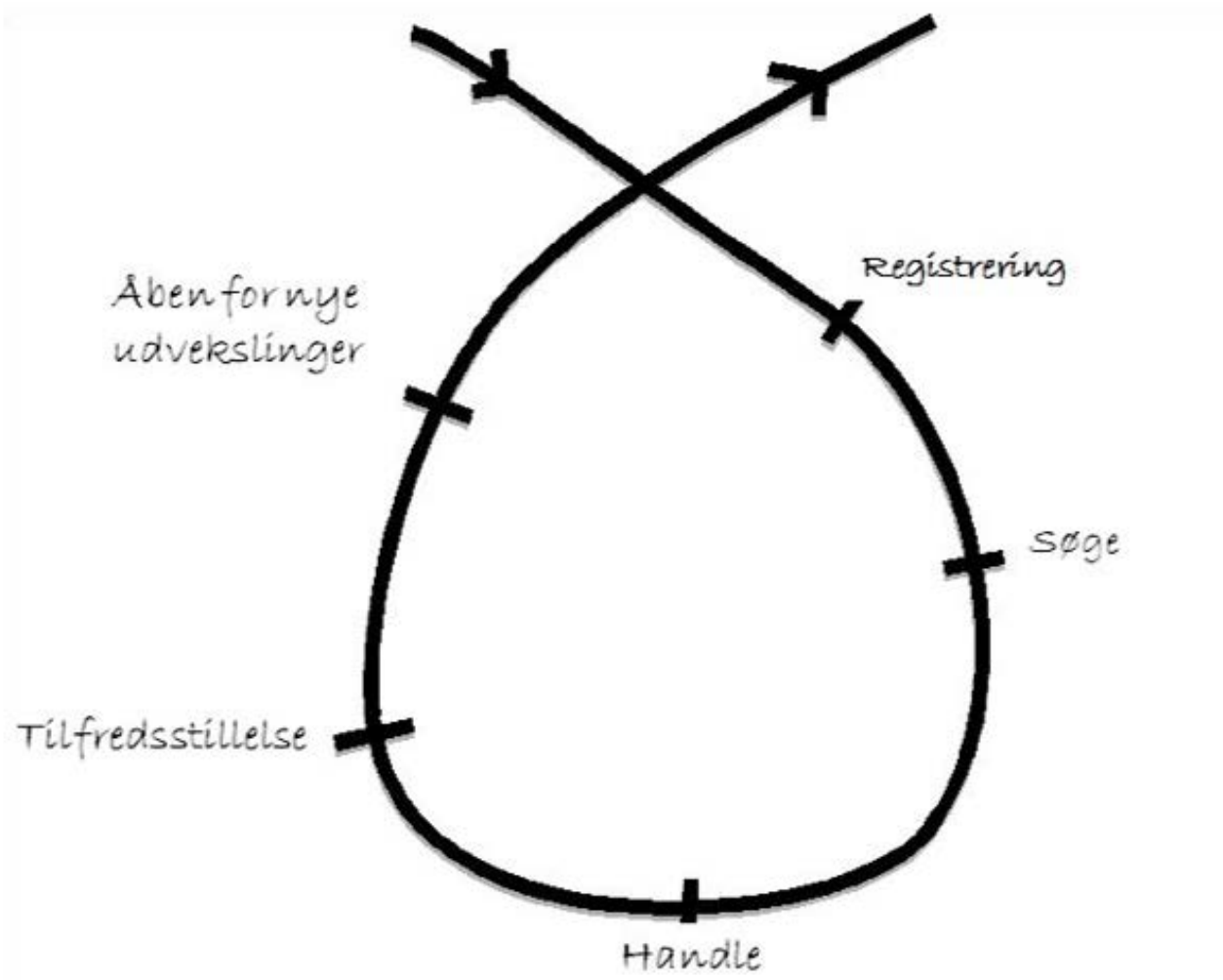
Giver op. De er lang tid om at genvinde deres følelse af efficacy oven på fiaskoer

Da dårlig præstation ses som et vidnesbyrd om deres manglende evner, skal der ikke meget modgang til, før de mister troen på deres egne evner.

SELV

Relationen kommer tørst!

Hvorfor nævnte han ikke....

Jeg kom til at tænke på...

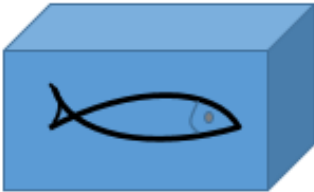
Jeg er ikke enig i, at....

Jeg kender godt fra mig selv, at...

Jeg undrer mig over, at....

.....?

LIVSPLAN

Overbevisninger	Handlinger	Beviser
<p>OM SIG SELV: <i>"Jeg er OK" eller "Jeg er ikke OK" eller "Jeg kan ikke noget"</i></p> <p>OM ANDRE: <i>"Andre er OK" "Andre har styr på det"</i></p> <p>OM LIVET: <i>"Livet er hårdt og uretfærdigt!"</i></p>	<p>Invitationer til samspil ("fiskekroge")</p> <p>"Går usikker ud i verden"</p>	<p>Omgivelsernes reaktioner og udspil bekræfter mine overbevisninger:</p> <ul style="list-style-type: none">- Andre tager ansvar- Ringe forventninger- Irettesættelser- Andres succes <u>flashes</u>- <u>O.s.v.</u>

Påvirke elevens
antagelser om
sig selv og andre

og

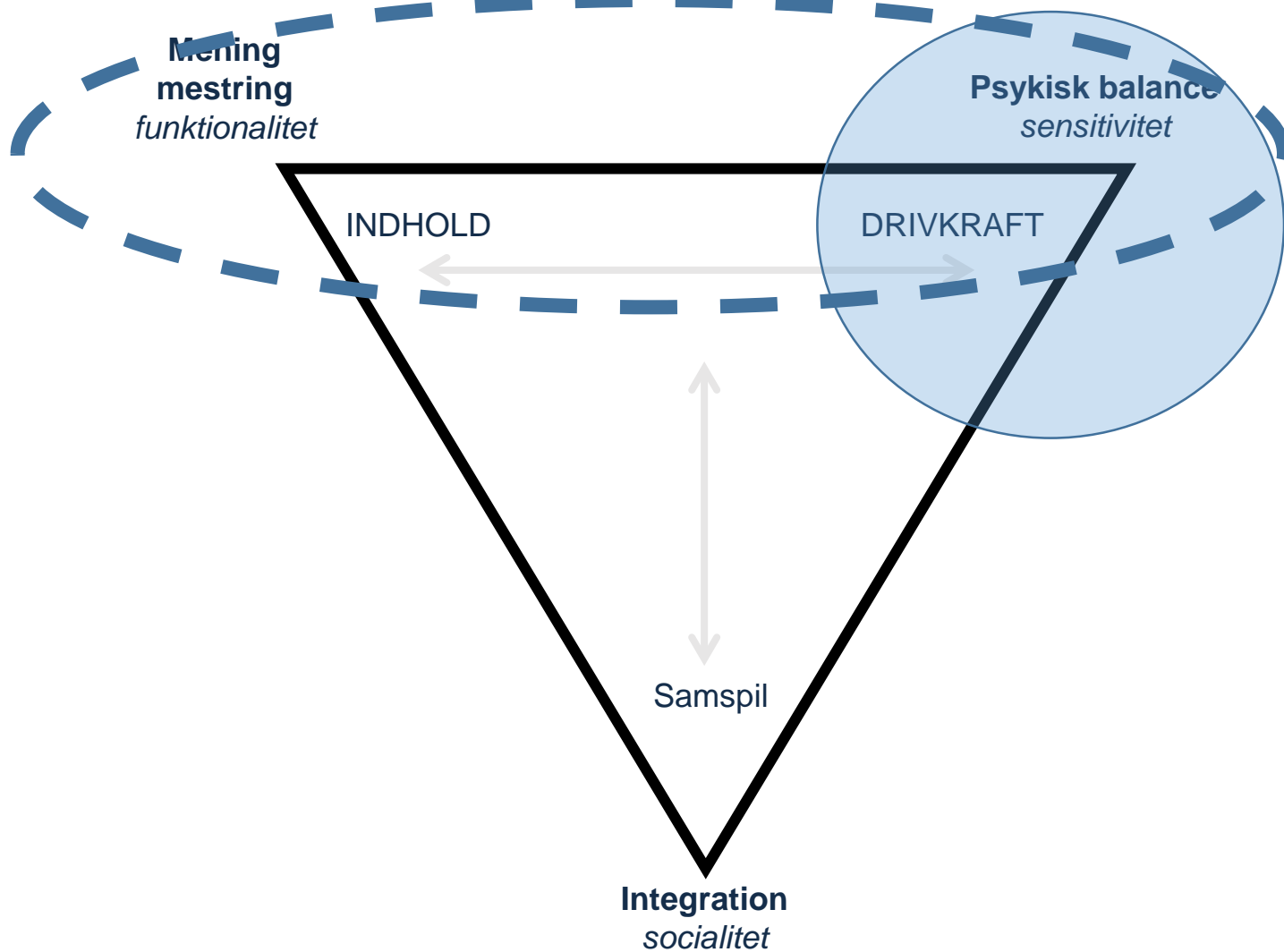
vores antagelser
om eleven

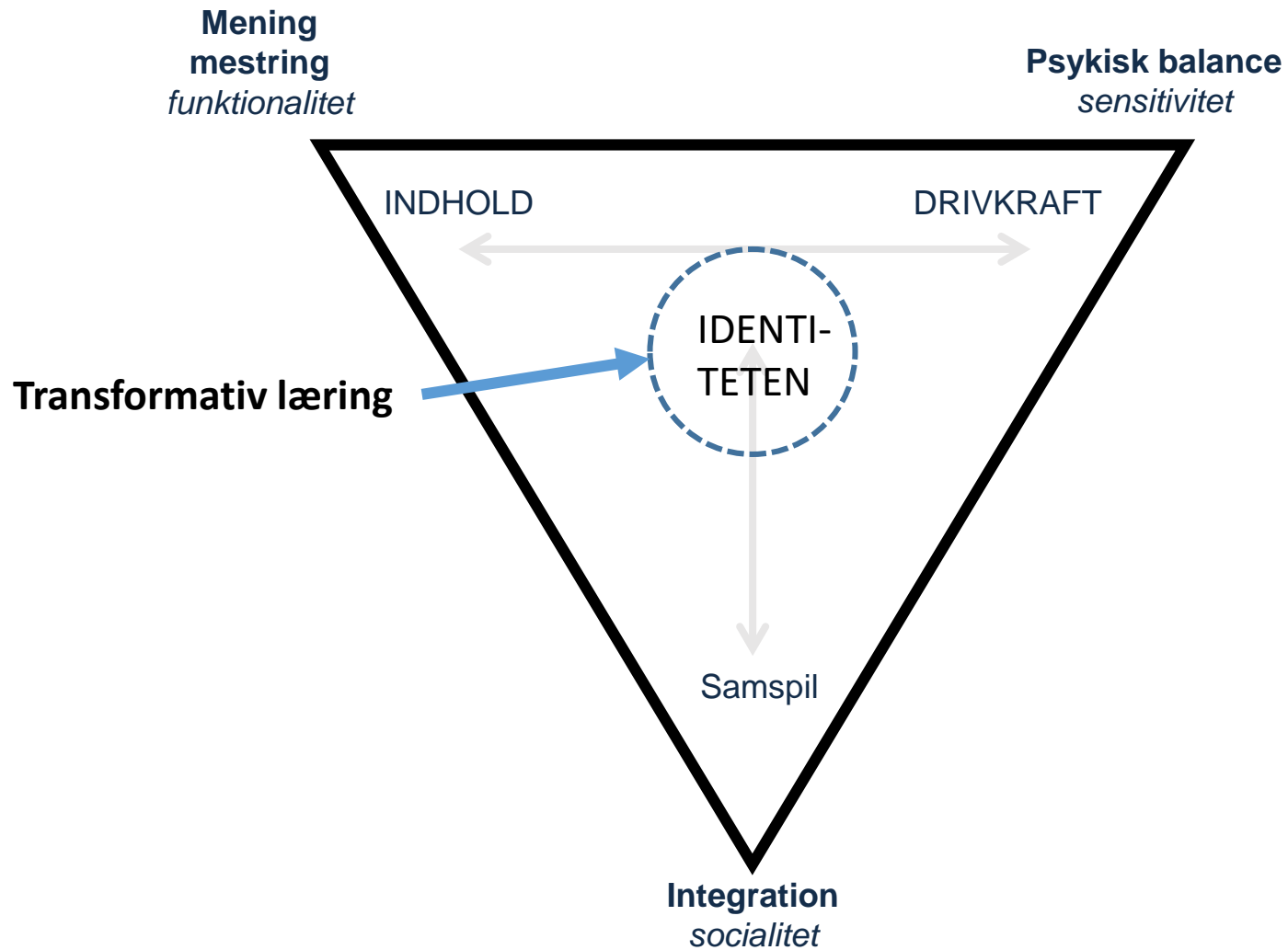
Passende udfordringer
(NUZO). Skal kræve
anstrengelse, men indenfor
rækkevidde.

- Bryde mønstret.
- give gensvar der bryder
fortællingen

LIVSPLAN

Overbevisninger	Handlinger	Beviser
<p>OM SIG SELV: "Jeg er OK" eller "Jeg er ikke OK" eller "Jeg kan ikke noget"</p> <p>OM ANDRE: "Andre er OK" "Andre har styr på det"</p> <p>OM LIVET: "Livet er hårdt og uretfærdigt!"</p>	<p>Invitationer til samspil ("fiskekroge")</p> <p>"Går usikker ud i verden"</p>	<p>Omgivelsernes reaktioner og udspil bekræfter mine overbevisninger:</p> <ul style="list-style-type: none">- Andre tager ansvar- Ringe forventninger- Irettesættelser- Andres succes flashes- <u>O.s.v.</u>

Mats Trondman

RELATIONSGRAMMATIKKEN

”Min forskning viser således, at en skolekultur, hvor lærerne respekterer eleverne, og eleverne respekterer lærerne og hinanden, har en positiv indvirkning på alle elevers evne til at klare sig”.

DE OVER-MOTIVEREDE

MELLEMGROUPE

DE UMOTIVEREDE

”...i min forståelse af motivation udgør den gode skolekultur en sammenhæng, hvor det er meningsfuldt for eleven at handle som et subjekt, og det er, når eleven **internaliserer** (min fremhævning) denne meningsfuldhed og handler på den, at vi kan begynde at tale om motivation”

Mats Trondman, prof. i
kultursociologi ved
Linnéuniversitetet i Sverige

”Som jeg ser det, er spørgsmålet om, hvordan man kan skabe selvdisciplin, et kardinalspørgsmål i forhold til unges læring og uddannelse. Det er langt vigtigere end at udvikle pædagogiske metoder, der er tilpasset elevernes kognitive parathed eller psykologiske udviklingsfaser.”

Giddens opererer med

1. En grundlæggende psykologisk tillid (som både er en basal og ontologisk tillid)

2. Systemtilliden

” hvis man oplever, at ansigt-til-ansigts
forpligtelser i systemets
'adgangsporte' er troværdige”

...at lærerens nærvær og
personlighed er afgørende for
udviklingen af tillid som
grundlag for en fælles
udviklingsproces. ”

Uddannelsestilliden

Anne Görlich og Noemi Katznelson

Hvorfor nævnte han ikke....

Jeg kom til at tænke på...

Jeg er ikke enig i, at....

Jeg kender godt fra mig selv, at...

Jeg undrer mig over, at....

.....?

**MESTRING, LÆRING OG
PROGRESSION**

**RELEVANS, ANVENDELSE
OG FORMÅL**

LÆRING DER RYKKER

**SOCIALT KLIMA,
RELATIONER OG TILHØR**

**INDFLYDELSE, AUTONOMI
OG MEDSKABELSE**

”Læring, der rykker – Læring, motivation og deltagelse – set fra elever og studerendes perspektiv”, Camilla Hutters og Astrid Lundby, Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet og Uddannelseslaboratoriet, UddX.

MESTRING, LÆRING OG PROGRESSION

Eks.: Feedup- feedback - feedforward og elevens aktive medvirken i processerne. Anerkendelse af eleven.

Eks.: Skolekulturen. Klasserumskulturen. Læreren som kulturskaber.

SOCIALT KLIMA, RELATIONER OG TILHØR

RELEVANS, ANVENDELSE OG FORMÅL

Eks.: Virkelig opgaveløsning. Teori i værkstedslokalet. Læreren som forbillede, som arbejder sammen med eleverne

Eks.: Møde eleven som *en aktør* (intentioner). Entreprenørskabsforløb.

INDFLYDELSE, AUTONOMI OG MEDSKABELSE

”Når eleverne ikke har indflydelse på undervisningen og ikke anerkendes som aktører, så bliver måderne de kan påvirke uddannelsen ofte reduceret til – og opfattet som – modstand. Modstand kan antage passive og indirekte former, som fx ikke at følge med i undervisningen eller være optaget af noget andet – fx Facebook. Modstanden kan også antage mere aktive og konfronterende former, som fx ikke at lave lektier, forstyrre undervisningen, kritisere læreren eller decideret pjække.”

MESTRING, LÆRING OG PROGRESSION

Eks.: Feedup- feedback - feedforward og elevens aktive medvirken i processerne. Anerkendelse af eleven.

Eks.: Skolekulturen. Klasserumskulturen. Læreren som kulturskaber.

SOCIALT KLIMA, RELATIONER OG TILHØR

RELEVANS, ANVENDELSE OG FORMÅL

Eks.: Virkelig opgaveløsning. Teori i værkstedslokalet. Læreren som forbillede, som arbejder sammen med eleverne

Eks.: Møde eleven som *en aktør* (intentioner). Entreprenørskabsforløb.

INDFLYDELSE, AUTONOMI OG MEDSKABELSE

FRIHEDENS/
LYSTENS
ZONE

NØDVENDIG-
HEDENS
ZONE

VILJEN
STARTER,
HVOR LYSTEN
HØRER OP!

Erik Østenkjær,
sportspsykolog

Et udpluk af pointer....

- **Tillid er et relationelt skabt forhold**, og udvikles over lang tid
- Selvtillid og selvværd er **grundbestanddele i læreprocesser**
- **INVITÉR ordentligt ind!** Skolekulturen og læreren er centrale aspekter
- **Det er kærligt og tillidsudviklende at stille tydelige krav (NUZO)**. Iflg. Bandura er det vigtigt at ramme det niveau hvor der både er udfordring OG rimelig chance for succes.
- **Det kræver TRÆNING** at udvikle disse personlige kompetencer – ligesom med alle mulige andre kompetencer.
- **Undgå sammenligningsfælden** – sammenlign egne kompetencers udvikling med dét der var udgangspunktet – progression.
- **Jo tydeligere eleven selv kan registrere sine succeser, desto stærkere effekt**
- **Bryd den negative fortælling**. (Ros kan avle usikkerhed/afhængighed af ydre bedømmelse – men vigtigt at blive ”set” – Grib ham/hende i noget positivt!
- **De personlige kompetencer udvikles bedst i en faglig kontekst** (Praktik – hvor der arbejdes med konkrete arbejdsprocesser – dér styrkes selvtilliden (EVA-rapport, 2011)).